

Sygn. akt VIII Gz 29/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska- Grzelczak

SO Patrycja Baranowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

z udziałem T. P.

o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 6 listopada 2015 roku, sygn. akt XI GCo 319/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie.

SSO N. Pawłowska- Grzelczak SSO A.Woźniak SSO P. Baranowska

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. wniosła o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu - nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział XI Gospodarczy, w sprawie VIII GNc 1473/01, klauzuli wykonalności na swoją rzecz - jako następcy prawnego wierzyciela wskazanego w tytule - tj. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w U..

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie oddalił wniosek.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że akta sprawy o sygnaturze XI GNc 1473/01, w której został wydany powołany we wniosku tytuł egzekucyjny zostały zniszczone w oparciu o obowiązujące przepisy. Sąd podkreślił, że kanonem postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz osoby, na którą przeszło uprawnienie jest weryfikacja istnienia tytułu wykonawczego w oparciu o akta sprawy. Nie jest zaś zdaniem Sądu podstawą dla uwzględnienia wniosku przedłożenie oryginalnego tytułu wykonawczego wystawionego w przeszłości, bowiem dokument taki jest odpisem, a nie oryginałem orzeczenia, a nadto stwierdza pewien stan na dzień jego wydania. Obowiązek weryfikacji istnienia uprawnienia wynika bowiem z art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. w z w. z art. 782 k.p.c., jako że klauzulę wykonalności nadaje się tytułowi egzekucyjnemu (a nie jego odpisowi), którym jest oryginał orzeczenia znajdujący się w aktach sprawy. Zdaniem Sądu wykładnia taka jest też uzasadniona systemowo w oparciu o przepisy o przedawnieniu roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem (art. 125 § 1 k.c.). Dalej Sąd podkreślił, że przedawnienie bierze się pod uwagę tylko na zarzut, co nie zmienia jednak faktu, że ustawodawca reguluje kwestie związane z szerszym pojęciem „dawności”, gdzie wspólnym mianownikiem jest zdarzenie prawne w postaci upływu

czasu, wpływającego na treści stosunków prawnych. W ocenie Sądu powyższe w kontekście sprawy ma takie znaczenie, że ustawodawca dopuszcza możliwość niezrealizowania roszczenia ze względu na upływ czasu. Ustawodawca reguluje nadto kwestie związane z archiwizacją i niszczeniem akt po upływie określonego czasu, oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności ze względu na zniszczenie akt po upływie określonego czasu nie jest więc wyłomem systemowym.

Wnioskodawczyni wywiodła zażalenie na ww. postanowienie, wnosząc o jego zmianę i nadanie klauzuli wykonalności na tytuł egzekucyjny wymienionemu we wniosku oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 788 § 1 kpc poprzez uznanie, iż przeszkodą nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela w przedmiotowej sprawie jest fakt zniszczenia akt głównych, w sytuacji gdy wnioskodawca spełnił wszelkie przesłanki nadania klauzuli wykonalności przewidziane w art. 788 kpc w szczególności wykazał dokumentem urzędowym fakt przejścia uprawnień wynikających z tytułu wykonawczego na swoją rzecz nadto do wniosku załączył oryginał tytułu wykonawczego wydanego poprzednikowi prawnemu.

Nie zgadzając się z zaskarżonym orzeczeniem skarżąca podniosła, że wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego zniszczenie akt sprawy XI GNc 1473/01 nie stanowi przeszkody uwzględniania wniosku złożonego w przedmiotowej sprawie. Skoro bowiem wierzycielka złożyła odpis posiadanego tytułu wykonawczego poprzednika to - wobec spełniania przesłanek z art. 788 k.p.c. - klauzulą wykonalności należało opatrzyć złożony tytuł wykonawczy. Dodatkowo skarżąca podkreśliła, że pomimo sugestii Sądu Rejonowego roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty z dnia 7 czerwca 2001 r. nie jest przedawnione, a tym samym brak jest jakichkolwiek przeszkód do jego zrealizowania.

W odpowiedzi na zażalenie, ustosunkowując się do całokształtu sprawy, uczestniczka wniosła o jego oddalenie przywołując szereg okoliczności między innymi dotyczących dokonywania czynności procesowych z dobrymi obyczajami, przedawnienia roszczeń, przewlekania postępowań, czy obowiązku dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wywiedzione przez wnioskodawcę zażalenie okazało się o tyle zasadne, że doprowadziło do uznania, iż w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

Możliwość nadania klauzuli wykonalności w trybie przepisu art. 788 k.p.c. tj. po przejściu uprawnienia lub obowiązku na inną osobę jest uzależniona od spełnienia przesłanki wykazania tego przejścia za pomocą dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Zgodnie z powyższą regulacją, w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela lub przeciwko następcy prawnemu dłużnika, sąd bada czy zostały spełnione przesłanki określone w art. 788 § 1 k.p.c. tj. czy przejście uprawnienia (obowiązku) nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego, lub w toku sprawy przed jego wydaniem oraz czy przejście to wykazane zostało dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Badaniu podlega również i to, czy w ogóle istnieje tytuł wykonawczy wydany na rzecz lub przeciwko poprzednikowi prawnemu nowego wierzyciela lub dłużnika. Jak zaznaczył słusznie Sąd Rejonowy obowiązek weryfikacji istnienia uprawnienia istnieje. Nie sposób jednak przyjąć, że obciążą wnioskodawcę gdyż nie został on wyartykułowany w przepisach traktujących o nadawaniu klauzul wykonalności tytułom pochodzącym od Sądu, a nadto, że weryfikacja sprowadza się do dysponowania oryginałem tytułu.

Jak zaznaczył Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu orzeczenia przywołanego w zażaleniu, konieczność odtworzenia treści tytułu egzekucyjnego, sporządzenie jego odpisu, który wraz z postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności wobec przejścia uprawnień będzie stanowił tytuł wykonawczy wydany aktualnemu wierzycielowi istnieje wówczas gdy wierzyciel wnosi o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu wobec przejścia uprawnień, a jednocześnie nie przedstawia tytułu wykonawczego, wystawionego na rzecz pierwotnego wierzyciela.

W kontekście podstawy przyjętej dla rozstrzygnięcia zaskarżonego orzeczenia, zdaniem Sądu odwoławczego, fakt zniszczenie akt, z których pochodził tytuł egzekucyjny zwłaszcza w sytuacji przedłożenia odpisu wraz z wnioskiem, nie może stanowić przesłanki do oddalenia żądania o nadanie klauzuli wykonalności.

Wniosek w niniejszej sprawie został sformułowany w oparciu o treść art. 788 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Zmiany, o których mowa w tym przepisie, mogą być następstwem takich zdarzeń jak np. przelew wierzytelności, przejęcie długu, śmierć wierzyciela lub dłużnika.

Przesłanką uzyskania klauzuli wykonalności na podstawie cytowanego uregulowania jest zatem wykazanie przez wierzyciela przejścia praw lub obowiązków za pomocą dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym.

Wobec stwierdzenia, iż z uwagi na zniszczenie akt nie ma podstaw do nadania klauzuli na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., Sąd Rejonowy zaniechał analizy przesłanek wskazanych w tym przepisie i nie odniósł się do ich treści w uzasadnieniu postanowienia. Takie postępowanie prowadzi zaś do wniosku, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Nierozpoznanie istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.) odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego. Przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji dojdzie w szczególności w razie oddalenia powództwa z uwagi na przyjęcie przedawnienia roszczenia, prekluzji lub braku legitymacji procesowej strony, której oceny sąd drugiej instancji nie podziela. Do sytuacji takiej dojdzie zatem wówczas gdy sąd pierwszej instancji nie wniknął w ogóle w całokształt okoliczności sprawy, gdyż pozostając w mylnym przekonaniu ograniczył się do zbadania jednego z wymienionych zagadnień. Sąd Najwyższy przyjmuje również, że oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., sygn. II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22; wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., sygn. V CKN 357/00, Lex nr 55513; postanowienie SN z dnia 15 lutego 2013r., sygn. I CZ 186/12, Lex nr 1308014). Sąd może również uchylić wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2012r., sygn. IV CZ 124/12, Lex nr 1294480).

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, iż Sąd Rejonowy w istocie nie dokonał merytorycznej oceny wniosku. Przesądając o braku możliwości nadania klauzuli w związku ze zniszczeniem akt, nie odniósł się do przesłanek istotnych z punktu widzenia art. 788 § 1 k.p.c. W ten sposób w ogóle nie zbadał okoliczności sprawy i oddalił wniosek przy jednoczesnym braku odniesienia się do jego podstaw oraz twierdzeń wnioskodawcy i dowodów powołanych w celu ich wykazania.

Mając zatem na uwadze okoliczność, że art. 386 § 4 k.p.c. znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym na skutek odesłania zawartego w art. 397 § 2 k.p.c., Sąd uchylił postanowienie z dnia 6 listopada 2015 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

SSO N. Pawłowska- Grzelczak SSO A.Woźniak SSO P. Baranowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...) (...) (...)